

Το «κίνημα»

Οι υποστηρικτές του, περιγράφουν τον υπερ-ανθρωπισμό¹ ως ένα κίνημα συμβατό με το σύνολο του πολιτικού φάσματος, που στοχεύει στην απελευθέρωση του ανθρώπου από την τυραννία των περιορισμών που του επιβάλλει η φύση. Ο στόχος θα επιτευχθεί μέσω της «βελτίωσης» του συνόλου των διανοητικών, φυσιολογικών και ψυχολογικών δυνατοτήτων του ανθρώπινου όντος, με την εφαρμογή των υφιστάμενων και μελλοντικών τεχνολογικών μέσων και σε τέτοιο βαθμό που θα οδηγήσει στη δημιουργία ενός νέου είδους, του μεταανθρώπου.

Οι υπερ-ανθρωπιστές θεωρούν τις ιδέες τους ως προέκταση του εκκοσμικευτικού ανθρωπιστικού εγχειρήματος του Διαφωτισμού, με το οποίο διατείνονται ότι μοιράζονται το στόχο της βελτίωσης της ανθρώπινης συνθήκης με τη χρήση του λόγου, της επιστήμης και της τεχνολογίας. Ωστόσο, συχνά κατηγορούν τον ανθρωπισμό για έλλειψη θάρρους και οράματος, εφόσον αποδέχεται τους περιορισμούς που η φύση θέτει στο ανθρώπινο σώμα και δεν επιδιώκει την υπέρβασή τους, σε αντίθεση με τον υπερ-ανθρωπισμό². Σε αυτή τη βάση, ο υπερ-ανθρωπισμός συμβολίζεται ως Ανθρωπισμός Συν (A⁺) [Humanism Plus (H⁺)] και μετασχηματίζει το ανθρωπιστικό πρόταγμα της απελευθέρωσης του ανθρώπου, στον υπερ-ανθρωπιστικό στόχο της υπέρβασης των βιολογικών περιορισμών του ανθρώπινου σώματος.

ΤεχνοΑνθρωπότητα

Σύμφωνα με τους υπερ-ανθρωπιστές, το να πάρουμε την εξέλιξη στα χέρια μας και να αντικαταστήσουμε την τυχαιότητα με το σκόπιμο σχεδιασμό, αποτελεί μια αναγκαιότητα, καθώς ο άνθρωπος, ως προϊόν της φυσικής εξελικτικής διαδικασίας, είναι γεμάτος ατέλειες και ανεπάρκειες που γίνονται ιδιαίτερα απαγορευτικές για το

¹ Στα Ελληνικά ο όρος “transhumanism” έχει αποδοθεί ως «Διανθρωπισμός», «Υπερβατικός ανθρωπισμός», «Υπερ-ανθρωπισμός», «Νεοουμανισμός», «Νεοανθρωπισμός», «Ανθρωπισμός +» και «Μεταανθρωπισμός».

² Πχ στο More, M. (1994), “On Becoming Posthuman”, *Free Inquiry*, vol. 14, no. 4, pp. 38-41, στο www.maxmore.com/becoming.htm

ευ ζην στις συνθήκες της σύγχρονης ζωής. Οι τελευταίες συνοδεύονται απο ραγδαίες αλλαγές, ανθρωπογενούς κατα βάση προέλευσης, που συμβαίνουν στα διάφορα ανθρώπινα περιβάλλοντα. Ιδιαίτερα όσον αφορά το φυσικό και το τεχνολογικό περιβάλλον, οι ραγδαίες μεταβολές ασκούν πιέσεις στο ανθρώπινο είδος, καθιστώντας την ανάγκη για την εξέλιξή του επιτακτική. Με άλλα λόγια, πρέπει να εξελιχθούμε ως είδος προκειμένου να επιβιώσουμε της περιβαλλοντικής κρίσης που έχουμε προκαλέσει, αλλά και να μπορέσουμε να παρακολουθήσουμε την εκθετικά αυξανόμενη τεχνολογική νοημοσύνη που έχουμε κατασκευάσει και να μπορέσουμε να αποκομίσουμε όλα τα ωφέλη της.

Το ψευδοδίλημμα που θέτει ο υπερ-ανθρωπισμός στην ανθρωπότητα είναι απόλυτο: θα γίνουμε είτε υπερ-άνθρωποι (και σε επόμενο στάδιο μετά-άνθρωποι) είτε υπάνθρωποι. Οι ανθρώπινες κοινωνίες θα οδηγηθούν ντετερμινιστικά στο μαρασμό, αφού η στασιμότητα της ανθρώπινης εξέλιξης θα οδηγήσει στον εκφυλισμό του ανθρώπινου όντος. Ορισμένοι υπερ-ανθρωπιστές έχουν χρησιμοποιήσει εικόνες απο σύγχρονες πολιτικές φρικαλεότητες και βασανισμούς προκειμένου να ισχυριστούν ότι ο εκφυλισμός έχει ήδη αρχίσει³.

Ορισμένοι υπερ-ανθρωπιστές υποστηρίζουν ρητά ότι ο άνθρωπος είναι, είτε μας αρέσει είτε όχι, μια μηχανή⁴. Όλα τα στοιχεία της ανθρώπινης ύπαρξης που διαφεύγουν του απόλυτου έλεγχου και της χειραγώγησης, όπως τα συναισθήματα, επανερμηνεύονται ως μηχανικές ατέλειες και ανάγονται στον «παρωχημένο» φυσικό σχεδιασμό και τους φυσικούς περιορισμούς του ανθρώπινου είδους. Στο πλαίσιο της υπερ-ανθρωπιστικής σκέψης, ακόμη και ο θάνατος ανασηματοδοτείται ως «ασθένεια» η οποία δεν είναι πλέον ανεκτή, καθώς περιορίζει την ατομική ελευθερία. Επιπλέον, ο θάνατος πρέπει να εξαλειφθεί γιατί στέκεται εμπόδιο για την απόλαυση των ωφελειών και των ανέσεων, αφού μπορεί να μας βρεί πριν προλάβουμε να καταναλώσουμε αρκετά απο τα βιώματα που καθιστά δυνατά η υψηλή τεχνολογία.

³ Δες για παράδειγμα την τρίτη διαφάνεια της παρουσίασης του William Sims Bainbridge, με τίτλο Across the Abyss, στο <http://www.transhumanism.org/tv06/presentations/>

⁴ Πχ στο More, M. (1997), “Beyond the Machine: Technology and Posthuman Freedom”, Paper in *Proceedings of Ars Electronica 1997*, Ars Electronica Center, Wien, New York: Springer στο www.maxmore.com/machine.htm

Το μηχανιστικό και αναγωγιστικό πλαίσιο της υπερ-αθροπιστικής σκέψης είναι προφανές τόσο στην αντίληψη του ανθρώπινου σώματος στη σημερινή του εκδοχή, όσο και στη σύλληψη μιας μελλοντικής ιδεατής του μορφής. Το ιδανικό ανθρώπινο σώμα για τη μετάβαση προς τον μεταάνθρωπο, είναι περασμένο από τα φίλτρα της οικονομίας και της αποτελεσματικότητας και ορίζεται με τους αντίστοιχους όρους της ποσοτικοποιημένης εργαλειακότητας και λειτουργικότητας. Με λίγα λόγια, υποτίθεται ότι θα γίνουμε πιο αποτελεσματικά υποκείμενα εμπειρίας αν, για παράδειγμα, αυξήσουμε την ικανότητα απομνημόνευσης, γίνουμε περισσότερο «αποδοτικοί ενεργειακά» μειώνοντας υποτιθέμενες ενεργειακές απώλειες που απορρέουν από τις σωματικές λειτουργίες (να καταργήσουμε την πέψη), περισσότερο αποδοτικά συναισθηματικά υποκείμενα εάν απομακρύνουμε τις «άσκοπες» συναισθηματικές καταστάσεις, κλπ.⁵. Εννοείται ότι κεντρικό ρόλο σε αυτή τη συζήτηση, έχει ο έλεγχος της σεξουαλικότητας και της αναπαραγωγής.

Εφόσον όλα απορρέουν από την ατελή βιολογική εξέλιξη, τα πάσης φύσεως ζητήματα της ανθρώπινης ύπαρξης σε όλα τα επίπεδα (ατομικά και συλλογικά), θα λυθούν με τον επανασχεδιασμό του ανθρώπινου όντος σε μια τεχνολογική βάση. Αυτό, παράλληλα με τις ευγονικές «βελτιώσεις» σε γενετικό επίπεδο, θα επιτευχθεί με σταδιακή εν-σωμάτωση της τεχνολογίας, που θα αντικαθιστά τα φθαρτά φυσικά τμήματα του ανθρώπινου σώματος, συμπεριλαμβανομένου και του εγκεφάλου. Έτσι, εκτός του ότι θα απελευθερωθούμε από το θνητό φυσικό σώμα, η τεχνολογική αθανασία ανοίγει μπροστά μας και ένα απεριόριστο σύνολο αξιών, δυνατοτήτων και επιλογών, όπως είναι για παράδειγμα η δυνατότητα φόρτωσης του «εαυτού» στον κυβερνοχώρο, όπου θα καταναλώνουμε, σε ταχύτητες φωτός, πληροφορίες και εμπειρίες εικονικής πραγματικότητας, και τα πολλαπλά αντίγραφα του «εαυτού» θα μπορούν να συναναστρέφονται με διάφορους άλλους κυβερνο-εαυτούς, συνθέτοντας έτσι την απόλυτη συλλογική «υπερ-διάνοια».

Εννοείται δε, ότι η υψηλή τεχνολογία και η αυτοματοποίηση θα μας έχει ήδη απελευθερώσει από την εργασία και έτσι ο άνθρωπος θα μπορεί να επιδοθεί απερίσπαστος στο αέναο κινύγι των διαφόρων ηδονών, οι περισσότερες-αν όχι όλες-

⁵ E.g. Bostrom, N. and Sandberg, A. (2007b), “The Wisdom of Nature: An Evolutionary Heuristic for Human Enhancement”, in Savulescu, J. and Bostrom, N. (eds.) (forthcoming), *Enhancing Humans*, Oxford, Oxford University Press, available at www.nickbostrom.com/evolution.pdf

εκ των οποίων θα είναι τεχνολογικά διαμεσολαβημένες. Επιπλέον, τα διάφορα τεχνολογικά τέκνα των ανθρώπων, θα αποκτήσουν αυθυπαρξία και ανεξαρτησία: οι υπερ-ανθρωπιστές περιμένουν εναγωνίως το σημείο που ονομάζεται Singularity (Μοναδικότητα;) και τοποθετείται χρονικά μεταξύ του 2035-2045, οπότε και η τεχνολογική νοημοσύνη φτάνει σε τέτοιο σημείο, όπου τα διάφορα τεχνο-οντα όχι μόνο αυτοαναπαράγονται, αλλά και σχεδιάζουν την περαιτέρω εξέλιξή τους «συνειδητά». Ενίοτε, στην υπερ-ανθρωπιστική σκέψη το σημείο αυτό παραλληλίζεται με την έννοια της επανάστασης, όπως τη συνέλαβε ο Μάρξ⁶ και μετά από αυτό, καμία εκτίμηση για το μέλλον δεν έχει νόημα.

Και τι γίνεται εάν τα τεχνολογικά τέκνα του ανθρώπου αρχίσουν να εκδηλώνουν κυριαρχικές συμπεριφορές, ανάλογες με αυτές που εκφράζει η ανθρωπότητα απέναντι στις άλλες μορφές ζωής τις οποίες βαφτίζει κατώτερες, προκειμένου να νομιμοποιήσει τους συνήθως φρικαλέους τρόπους με τους οποίους τις χρησιμοποιεί για τους σκοπούς της; Αυτός αλλά και πολλοί άλλοι κίνδυνοι που ενέχονται στην υλοποίηση του υπερ-ανθρωπιστικού οράματος, συμπεριλαμβάνονται στις εκτιμήσεις των ίδιων των υπερ-ανθρωπιστών, σύμφωνα με τις οποίες υπάρχει ένα ποσοστό 25% «υπαρξιακού ρίσκου», δηλαδή ολοκληρωτικής καταστροφής. Για μια μεγάλη μερίδα των υπερ-ανθρωπιστών, το ρίσκο αυτό είναι μικρό σε σχέση με τη θεοποίηση που σηματοδοτείται από τη Μοναδικότητα: «Θα γίνουμε θεοί», λέει ο ανθρωποκλωνοποιός Richard Seed. «Αν δε σου αρέσει σπάσε. Αλλά εάν πρόκειται να παρέμβεις στη δική μου πορεία προς τη θεοποίηση, τότε θα έχουμε πολύ μεγάλο πρόβλημα. [...] Αν προσπαθήσεις να με σταματήσεις, ή θα με σκοτώσεις ή θα σε σκοτώσω»⁷.

ΤεχνοΦύση

Η Φύση κατά τον υπερ-ανθρωπισμό είναι τύραννική⁸, καθώς επιβάλλει περιορισμούς στον άνθρωπο. Εκτός αυτού είναι ανεπαρκής και ατελής, αλλά «δικαιολογημένη»,

⁶ Hughes, J. (2001), "The Politics of Transhumanism," Society for the Social Studies of Science, Cambridge Massachusetts 2001, October 25, στο <http://ieet.org/index.php/IEET/more/hughes20020301/>

⁷ Richard Seed, φυσικός-ερευνητής της ανθρώπινης κλωνοποίησης. Στο νοκυμαντέρ του Frank Theys «TechnoCalyps»

⁸ Hughes, J. (2005), "(Trans)humanism & Biopolitics", στο www.transhumanism.org/resources/biopolitics.ppt, διαφάνεια 35

αφου δεν ...διέθετε τα σύγχρονα και μελλοντικά τεχνολογικά εργαλεία ώστε να παράξει μια περισσότερο αποτελεσματική φυσική εξέλιξη⁹.

Παράλληλα, οι υπερ-ανθρωπιστές αγωνιούν να πείσουν για τη φυσικότητα του οράματός τους¹⁰, στη βάση του οτι προκύπτει ως αναπόφευκτη ανταπόκριση στην ανθρώπινη ανάγκη να τροποποιεί, -όπως άλλωστε κάθε είδος- το περιβάλλον του. Επιπλέον, λέγεται ότι ανταποκρίνεται στην αποκλειστικά ανθρώπινη αρχέγονη ανάγκη για διαρκή βελτίωση και υπέρβαση των ορίων και των περιορισμών.

Περιέργως αν σκεφτούμε την ανθρωπιστική καταγωγή¹¹ του υπερ-ανθρωπισμού, οι οπαδοί του δηλώνουν¹² ότι δεν είναι ανθρωποκεντριστές ή ειιδιστές:

«Από την υπερανθρωπιστική σκοπιά, οι άνθρωποι, τα τεχνημάτά τους και τα εγχειρήματά τους, αποτελούν τμήμα της διευρυμένης βιόσφαιρας. Δεν υπάρχει θεμελιώδης διχοτομία μεταξύ της ανθρωπότητας και του υπόλοιπου κόσμου. Μπορεί κανείς να υποστηρίξει ότι στο πρόσωπο του ανθρώπινου είδους η φύση απέκτησε επίγνωση και αυτό-στοχασμό»¹³.

Ο ισχυρισμός αυτός είναι ανυπόστατος, αφού με μια πιο προσεκτική ματιά φαίνεται ότι το μόνο χαρακτηριστικό στη φύση που αξιολογείται θετικά από τους υπερ-ανθρωπιστές είναι η ανθρώπινη νοημοσύνη, και αυτή όχι όπως την έχουμε παραλάβει απο τη φύση, αλλά όπως θα προκύψει όταν περάσει από το φίλτρο του ανθρώπινου μετασχηματισμού και ελέγχου, για να εκφραστεί ως αυτόνομη τεχνολογική νοημοσύνη. Με άλλα λόγια, όχι μόνο η αξιολογική αφετηρία τους είναι ανθρωποκεντρική με τη σκληρότερη έννοια του όρου, αλλά σε συνδιασμό με μια ιδιότυπη αυτοσιχασιά, μάλλον δε μιλάμε μόνο για διάθεση «παιχνιδιάρικης καλλιτεχνικής έκφρασης», αλλά για γενικότερη απέχθεια του φυσικού.

⁹ Bostrom, N. and Sandberg, A. (2007b), "The Wisdom of Nature: An Evolutionary Heuristic for Human Enhancement", in Savulescu, J. and Bostrom, N. (eds.) (forthcoming), *Enhancing Humans*, Oxford, Oxford University Press, available at www.nickbostrom.com/evolution.pdf

¹⁰ More, M. (1994), "On Becoming Posthuman", *Free Inquiry*, vol. 14, no. 4, pp. 38-41 στο www.maxmore.com/becoming.htm

¹¹ με την πολυδιαφημισμένη αντίληψη για την προεξέχουσα θέση του ανθρώπου στη φύση

¹² Transhumanist Declaration, στο <http://humanityplus.org/learn/philosophy/transhumanist-declaration>

¹³ Bostrom, N., (2003), *The Transhumanist FAQ*, World Transhumanist Association, p. 38

Όταν λοιπόν οι υπερ-ανθρωπιστές διακηρύσσουν ότι δεν είναι ανθρωποκεντρικές, συνήθως το κάνουν στην προσπάθεια να λειάνουν το έδαφος για μια ηθική αντιμετώπιση της «τεχνολογικής συνείδησης» που υποτίθεται πως θα έχουν τα μελλοντικά τεχνο-όντα, και όχι ως ευρεία αναγνώριση μορφών συνείδησης σε μη ανθρώπινα όντα.

Η φαντασιωμένη συγχώνευση της Φύσης με την Τεχνολογία πραγματοποιείται ξεκάθαρα εις βάρος της πρώτης, καθώς για τους υπερανθρωπιστές σηματοδοτεί την απόλυτη κυριαρχία επί της Φύσης. Η τεχνολογική σύγκλιση στην οποία θα αναφερθούμε στη συνέχεια, είναι το όχημα για την πραγματοποίηση της ενοποίησης μεταξύ των φυσικών και τεχνητών όντων, και την εξασφάλιση του ελέγχου όλων των επιπέδων της ύλης. Κατά τα άλλα, οι ίδιες τεχνολογίες που θα χρησιμοποιηθούν για την εξόντωση του φυσικού, και οι οποίες όπως προείπαμε εμφανίζονται ως πανάκεια και μονόδρομος, αυτές και θα εξαλείψουν και όλα τα συμπτώματα της περιβαλλοντικής κρίσης¹⁴. Άλλωστε, χωρίς το άτακτο φυσικό περιβάλλον, δεν υπάρχει περιβαλλοντικό πρόβλημα...

Σύγκλιση NBIC

Κάτι που πρέπει να γίνει σαφές σε αυτό το σημείο, είναι ότι οι υπερ-ανθρωπιστές δεν αποτελούνται μόνο από διάφορων ειδών τεχνο-οπτιμιστικά «φρικιά» που φαντασιώνονται ένα μέλλον επιστημονικής φαντασίας, αλλά σε μεγάλο βαθμό από «επιφανείς» δυτικούς, ως επί το πλείστον, επιστήμονες και φιλόσοφους, πολλοί από τους οποίους κατευθύνουν τις εξελίξεις, όντας επικεφαλής των πεδίων έρευνας και ανάπτυξης που αντιστοιχούν στις τεχνολογίες που βασίζουν το υπερανθρωπιστικό όραμα, και ασκώντας «συμβουλευτική» δραστηριότητα στους «λήπτες αποφάσεων». Έτσι βρίσκουμε την ιδέα της σύγκλισης της νανοτεχνολογίας, της βιοτεχνολογίας, της πληροφορικής και της γνωσιακής επιστήμης (convergence NBIC), η υλοποίηση της οποίας έχει υποδειχθεί από τους υπερ-ανθρωπιστές ως το πρώτο βήμα προς την κατεύθυνση της πραγματοποίησης του οράματός τους, να αποτελεί τον πρωταρχικό

¹⁴ Bostrom, N., (2003), *The Transhumanist FAQ*, World Transhumanist Association, στο <http://www.transhumanism.org/resources/FAQv21.pdf>, σ. 38

ερευνητικό στόχο σε Ευρώπη και ΗΠΑ και να θεωρείται μια βέβαιη μεσοπρόθεσμη εξέλιξη.

Στην περίπτωση των ΗΠΑ, η σύνδεση μεταξύ της τεχνολογικής σύγκλισης και του υπερ-ανθρωπιστικού προτάγματος εκφράζεται ρητά και επίσημα μέσω επιστημονικών εκθέσεων που χρηματοδοτούνται από το Εθνικό Ίδρυμα Επιστημών. Οι υπερ-ανθρωπιστικές θέσεις προωθούνται ανοιχτά και μέσω διαφόρων φορέων «συμβουλευτικής επιστήμης», όπως για παράδειγμα το λεγόμενο «Συμβούλιο Βιοηθικής του Προέδρου».

Στην Ευρώπη, όπου υπάρχει το ενοχλητικό προηγούμενο αντίστασης σε ορισμένα εγχειρήματα τεχνολογικής επιβολής όπως τα μεταλλαγμένα, η «συμβουλευτική επιστήμη» δηλώνει αποστασιοποίηση από τον υπέρ-ανθρωπισμό, και υιοθετεί μια διαφοροποιημένη ρητορική για την προώθηση του εγχειρήματος της τεχνολογικής σύγκλισης. Σύμφωνα με αυτή, οι ευρωπαίοι πολίτες θα κληθούν ώστε με «συμμετοχικές διαδικασίες» να «συνδιαμορφώσουν» μαζί με εταιρίες, επιστήμονες και πολιτικούς, την κατεύθυνση της τεχνολογικής σύγκλισης και τις εφαρμογές της. Με άλλα λόγια, υποτίθεται πως οι ευρωπαίοι θα διατυπώσουν οι ίδιοι «δημοκρατικά» την πιο ευπεπτη σειρά με την οποία θα καταπιούν τις νέες τεχνολογίες.

Τελικά?

Ο δρόμος της μετεξέλιξης του παγκόσμιου καπιταλισμού περνάει μέσα από τις εμπορευματικές δυνατότητες που παρέχει η διαμόρφωση και η εφαρμογή της υψηλής τεχνολογίας κατά τη διαδικασία της τεχνολογικοποίησης των πάντων. Ήδη, ο αριθμός των νεοαναδυόμενων εταιριών που σχετίζονται με τις τεχνολογίες του υπερ-ανθρωπιστικού οράματος είναι τεράστιος. Κρυογονικές¹⁵, αντιγηραντικές, νανοτεχνολογικές, βιοτεχνολογικές, ρομποτικές και λοιπές εταιρίες, αυξάνονται και επεκτείνονται. Πολύ συχνά, ιδιοκτήτες τους είναι οι ίδιοι οι πανεπιστημιακοί μεγαλο-επιστήμονες υπερ-ανθρωπιστές, οι οποίοι με την άλλη τους ιδιότητα, ως ειδήμονες,

¹⁵ Οι εταιρίες αυτές «καταγράφουν» τους πελάτες τους, με αντάλλαγμα τη δικαιοδοσία στα συμβόλαια ζωής τους. Γνωστοί υπερ-ανθρωπιστές, όπως ο FM 2030, περιμένουν κατεψυγμένοι την τεχνολογική ανύσταση που θα τους εξασφαλίσουν οι τεχνομαχητές σύντροφοί τους.

υπαγορεύουν την κατεύθυνση της έρευνας και της ανάπτυξης στα κέντρα λήψης αποφάσεων, αποσπώντας και τις ανάλογες χρηματοδοτήσεις.

Επιπλέον, ο βαθμός εξειδίκευσης αυτών των τεχνολογιών, σε συνδιασμό με τους κινδύνους που να ενέχουν, καθιστά σχεδόν αυτονόητη την άσκηση του ελέγχου τους από τη συγκεκριμένη υπερ-ανθρωπιστική ελίτ, με ότι αυτό συνεπάγεται σε πολιτικό επίπεδο. Λέει, για παράδειγμα, ο Bostrom: «Το να πάρουμε την εξέλιξη μας στα χέρια μας [...], θα απαιτούσε την ανάπτυξη ενός «singleton»¹⁶, (δηλαδή) μιας παγκόσμιας τάξης στην οποία η υψηλότερη οργανωτική βαθμίδα θα αποτελείται από μια και μοναδική και ανεξάρτητη εξουσία που λαμβάνει αποφάσεις (που θα μπορούσε να είναι μια παγόσμια διακυβέρνηση, ή όχι)»¹⁷.

Με άλλα λόγια, η υπερ-ανθρωπιστική φαντασίωση πηγαίνει χεράκι-χεράκι με την περεταίρω συγκέντρωση της εξουσίας και τη διαιώνιση της πανκαπιταλιστικής τάξης πραγμάτων. Επιπλέον, εγγυάται την ανάδυση νέων μορφών ιεραρχίας και ανισότητας. Αυτό δεν προβληματίζει τους υπερ-ανθρωπιστές, αφού «ακριβώς όπως τα σύγχρονα ανθρώπινα όντα επωφελούνται από άλλα είδη που δεν θέτουν σε σοβαρό κίνδυνο το ανθρώπινο είδος, έτσι μπορεί οι τεχνολογικά ανώτεροι παράγοντες να επωφελούνται από την ύπαρξη μιας οικολογίας μη-ευδαιμονικών¹⁸ παραγόντων. Τέτοιου είδους μη-ευδαιμονικοί παράγοντες θα μπορούν να εξυπηρετούν οικονομικά ωφέλιμες λειτουργίες¹⁹. Ο στόχος είναι να μεγιστοποιηθεί η συνολική ποσότητα των πόρων που κατέχουν οι ευδαιμονικοί παράγοντες, ή σε κάθε περίπτωση να εμποδίσουν αυτή την ποσότητα από το να πέσει στο μηδέν.»²⁰

Συνοψίζοντας, το πολυδιαφημισμένο ως το απόλυτο ελευθεριακό πρόταγμα, το υπερ-ανθρωπιστικό, κρύβει στην ουσία του το ιδεολόγημα του απόλυτου ελέγχου πάνω στον άνθρωπο και τη φύση. Η σταδιακή κατάργηση κάθε αυθόρμητης έκφρασης της

¹⁶ Παράδειγμα νίκης του πονοκεφάλου επί της μεταφραστικής προσπάθειας...

¹⁷ Bostrom, N. (2004a), “The Future of Human Evolution”, in Tandy, C. (ed.), *Death and Anti-Death: Two Hundred Years After Kant, Fifty Years After Turing*, Ria University Press: Palo Alto, California, 2004, σ. 3 στο <http://www.nickbostrom.com/fut/evolution.pdf>

¹⁸ Οι «ευδαιμονικοί παράγοντες» είναι οι βελτιωμένοι υπερ-ανθρωπιστές που, έχοντας λύσει όλα τους τα προβλήματα και έχουν μπει στην υπαρξιακή κατάσταση της αέναης κατανάλωσης ηδονικών τεχνολογικών εμπειριών. Οι δε «μη ευδαιμονικοί» είναι οι άνθρωποι όπως τους ξέρουμε.

¹⁹ Να μια εξαιρετική στιγμή αυτοκατάρριψης της αντι-ανθρωποκεντρικής διακήρυξης του υπερ-ανθρωπισμού

²⁰ Bostrom, ο.π., σ. 11

ανθρώπινης η μη φύσης, που δεν προέρχεται ή δεν διαμεσολαβείται από την τεχνολογία μπορεί να καταστήσει την τελευταία ένα πανταχού παρών φάντασμα²¹, με ότι πλεονεκτήματα συνεπάγεται αυτό για τις μελλοντικές δυνάμεις εξουσίας, ελέγχου και καταστολής.

Με το σκεπτικό ότι το διακύβευμα του υπερ-ανθρωπιστικού σχεδίου, μάλλον επιβάλλει την άμεση συζήτηση και τη δράση, παρατίθεται ένας ενδεικτικός και υπό κατασκευή κατάλογος με πηγές, όλες δυστυχώς στα αγγλικά. Η κατηγοριοποίηση που έγινε είναι εξαιρετικά χαλαρή, καθώς αφενός μεν οι θεματικές αλληλεπικαλύπτονται, αφετέρου τα ίδια άτομα, συχνά φέροντας τις διάφορες ιδιότητες τους, εμπλέκονται σε διαφορετικούς φορείς, οργανώσεις και εταιρίες. Στόχος του καταλόγου, εκτός από την παράθεση πρωτογενών πηγών για τη διερεύνηση του υπερ-ανθρωπισμού από όποια και όποιον ενδιαφέρεται, είναι και να καταδείξει την έκταση και το φάσμα των υπερ-ανθρωπιστικών δραστηριοτήτων και να δώσει μια αίσθηση για τη δικτύωση τους.

ΠΗΓΕΣ

Ορισμένες σύγχρονες «διακεκριμένες προσωπικότητες»

Οι ιστοσελίδες των γνωστότερων εν ζωή υπερ-ανθρωπιστών, που περιέχουν τις θέσεις τους και τα βιογραφικά τους στοιχεία.

- Nick Bostrom <http://www.nickbostrom.com>
- Ray Kurzweil <http://www.kurzweiltech.com/raycv.html>
<http://www.kurzweilai.net/meme/frame.html?m=10>
- Marvin Minski <http://web.media.mit.edu/~minsky/>
- James Hughes <http://ieet.org/index.php/IEET/bio/hughes/>
- Gregory Stock <http://socgen.ucla.edu/pmts/Stock.htm>
- Max More <http://www.maxmore.com/>
- Natasha Vita More <http://natasha.cc/>
- Walter Truett Anderson www.waltanderson.info/

²¹ Μην ξεχνάμε ότι οι τεχνολογικές εφαρμογές σε νανο- κλίμακα είναι και θα είναι εντελώς αόρατες.

- Eric Drexler <http://e-drexler.com/>
- David Pearce <http://www.hedweb.com/confile.htm>
- Aubrey de Grey, <http://www.sens.org/AdGbio.htm>
- Διάφοροι, <http://www.kurzweilai.net/bios/frame.html> και <http://www.acceleratingfuture.com/people/>

Βιβλία (υπο κατασκευή)

- Citizen Cyborg: Why Democratic Societies Must Respond To The Redesigned Human Of The Future, by James Hughes
- Designer Evolution: A Transhumanist Manifesto, by Simon Young
- More Than Human: Embracing the Promise of Biological Enhancement, by Ramez Naam
- The Singularity Is Near: When Humans Transcend Biology, by Ray Kurzweil
- Redesigning Humans: Choosing our genes, changing our future, by Gregory Stock
- The Emotion Machine: Commonsense Thinking, Artificial Intelligence, and the Future of the Human Mind, by Marvin Minsky
- Society of Mind, by Marvin Minsky
- The Age of Spiritual Machines: When Computers Exceed Human Intelligence, by Ray Kurzweil
- Are You A Transhuman, by FM-2030
- Engines of Creation, by K. Eric Drexler
- The Prospect of Immortality, by Robert C.W. Ettinger
- Your Personal Life-Extension Program, by Saul Kent
- The Demon-Haunted World, by Carl Sagan

Γενικά

Άρθρα που δίνουν μια γενική εικόνα για τον υπερ-ανθρωπισμό.

- Bostrom, N., (2003), *The Transhumanist FAQ*, World Transhumanist Association, στο <http://www.transhumanism.org/resources/FAQv21.pdf> και στο <http://humanityplus.org/learn/philosophy/faq>
- Transhumanist Declaration, στο <http://humanityplus.org/learn/philosophy/transhumanist-declaration>
- http://en.wikipedia.org/wiki/List_of_basic_transhumanism_topics

- Hughes, J. (2008), *Report on the 2007 Interests and Beliefs Survey of the Members of the World Transhumanist Association*, World Transhumanist Association, January, στο <http://transhumanism.org/resources/WTASurvey2007.pdf>

Πολιτική/Βιοπολιτική

- Hughes, J. (2001), “The Politics of Transhumanism,” Society for the Social Studies of Science, Cambridge Massachusetts 2001, October 25, στο <http://ieet.org/index.php/IEET/more/hughes20020301/>
- Hughes, J. (2005), “(Trans)humanism & Biopolitics”, στο www.transhumanism.org/resources/biopolitics.ppt
- Hughes, J. (2002), “Democratic Transhumanism”, *Transhumanity*, 28 April, στο <http://www.changesurfer.com/Acad/DemocraticTranshumanism.htm>
- Max More, “Report #TL07D: Deep Anarchy – an eliminativist view of “the state””, στο <http://www.buildfreedom.com/tl/tl07d.shtml>
- Overview of Biopolitics, <http://ieet.org/index.php/IEET/biopolitics>

Διάφορα

- More, M. (1990), “Transhumanism: Towards a Futurist Philosophy.” *Extropy*, 6, Summer 1990, pp. 6-12, στο <http://www.maxmore.com/transhum.htm>
- Bostrom, N. (2004b), "Transhumanist Values", in Fredrick A. (ed.), *Ethical Issues for the 21st Century*: Philosophical Documentation Center Press, στο <http://www.transhumanism.org/index.php/WTA/more/transhumanist-values/>
- Bostrom, N. (2007a), “The Future of Humanity”, in Olsen, J. B. & Selinger, E. (eds.), *New Waves in Philosophy of Technology*, Hampshire: Palgrave MacMillan, 2007, στο <http://www.nickbostrom.com/papers/future.pdf>
- Bostrom, N. (2007c), “Dignity and Enhancement”, paper commissioned for the President’s Council on Bioethics, στο www.nickbostrom.com/ethics/dignity-enhancement.pdf

- Bostrom, N. (2004a), “The Future of Human Evolution”, in Tandy, C. (ed.), *Death and Anti-Death: Two Hundred Years After Kant, Fifty Years After Turing*, Ria University Press: Palo Alto, California, 2004, pp. 339-371
- Bostrom, N. (2005), “In Defense of Posthuman Dignity”, *Bioethics*, vol. 19, No. 3, pp. 202-214
- Anderson, W.T. (2003), “Augmentation, symbiosis, transcendence: technology and the future(s) of human identity”, *Futures*, v35, pp 535-546
- Bostrom, N. and Sandberg, A. (2007b), “The Wisdom of Nature: An Evolutionary Heuristic for Human Enhancement”, in Savulescu, J. and Bostrom, N. (eds.) (forthcoming), *Enhancing Humans*, Oxford, Oxford University Press, στο www.nickbostrom.com/evolution.pdf,
- Bostrom, N. (2003), "Human Genetic Enhancements: A Transhumanist Perspective", *Journal of Value Inquiry* 37 (4):493-506.

Μελλοντολογική Κινδυνολογία

- Bostrom, N. (2002), “Existential Risks: Analyzing Human Extinction Scenarios and Related Hazards”, *Journal of Evolution and Technology*, vol. 9, στο <http://www.nickbostrom.com/existential/risks.html>
- <http://www.global-catastrophic-risks.com/>

Οργανώσεις/Ερευνητικά Εργαστήρια/Εταιρίες

- World Transhumanist Association, www.transhumanism.org/ που μετονομάζεται σε
- Humanity +, <http://www.humanityplus.org/>
- Future of Humanity Institute <http://www.fhi.ox.ac.uk/>
- KurzweilAI , <http://www.kurzweilai.net/index.html?flash=1>
- The Singularity Institute for Artificial Intelligence, <http://www.singinst.org/>
- Extropy Institute www.extropy.org/
- Immortality Institute <http://www.imminst.org/>
- Cryonics: Alcor Life Extension Foundation <http://www.alcor.org/>

- Cryonics Institute <http://www.cryonics.org/>
- Life Extension Foundation <http://www.lifeextensionfoundation.org/>
- The Foresight Institute <http://www.foresight.org/>
- Center For Cognitive Liberty & Ethics, <http://www.cognitiveliberty.org/>
- Εδώ βρίσκουμε τις επίσημες ομάδες και δίκτυα ανά τον κόσμο, <http://humanityplus.org/get-involved/chapters#lingua>
- Companies founded by Ray Kurzweil
http://www.kurzweiltech.com/companies_flash.html
- Convergence 08 sponsors
<http://www.convergence08.org/sponsors/>
- Methuselah Foundation, <http://www.methuselahfoundation.org/>
- SENS Foundation for Human regenerative engineering, <http://www.sens.org/>

Μπλογκς-Ιστοσελίδες

[Transhuman World Culture InfoMark, http://www.transhuman.org/](http://www.transhuman.org/)
<http://posthumanisms.blogspot.com/>
<http://metamodern.com/>
<http://hplusbiopolitics.wordpress.com/>
<http://www.acceleratingfuture.com/michael/blog/>
<http://www.singinst.org/blog/>
<http://khanneasunztu.wordpress.com/>
<http://andymiah.wordpress.com/>
<http://www.betterhumans.com/default.aspx>
<http://futureimperative.blogspot.com/>
<http://hplusclub.com/hblog/>
http://www.practicaethicsnews.com/practicaethics/julian_savulescus_posts/index.html
http://www.practicaethicsnews.com/practicaethics/anders_sandbergs_posts/
<http://technoprogressive.blogspot.com/>
<http://www.acceleratingfuture.com/people-blog/>
<http://www.acceleratingfuture.com/steven/>
<http://lifeboat.com/ex/main>

<http://blog.methuselahfoundation.org/>

<http://www.acceleratingfuture.com/tom/?cat=3>

Περιοδικά

- Journal of Evolution and Technology, <http://jetpress.org/>
- H+, <http://www.hplusmagazine.com/magazine>

Ομάδες/ Τάσεις (υπό κατασκευή)

- Viridians, <http://www.viridiandesign.org/>
- Extropians, www.extropy.org/
- Technogaians
- Libertarian transhumanists
- Anarcho-transhumanists, www.anarcho-transhumanism.com και <http://anarchotranshumanism.com/>

Ντοκουμαντέρ/Παρουσιάσεις/Βιντεο/Οπτικό Υλικό

- «TechnoCalyps» ντοκουμαντέρ του Frank Theys στο <http://www.greylodge.org/gpc/?p=1496>, το οποίο γίνεται προσπάθεια να υποτιτλιστεί στα Ελληνικά.
- <http://www.slideshare.net/MJSL2050/human-enhancement-technologies>
- Hughes, J. (2005), “(Trans)humanism & Biopolitics”, στο www.transhumanism.org/resources/biopolitics.ppt
- World Transhumanist Association, “What is Transhumanism”, στο www.transhumanism.org/resources/IntroWTA.ppt
- Transhumanism Commercial, <http://www.youtube.com/watch?v=rWlc2XK21cQ&feature=related>
- Παρουσιάσεις συνεδρίων πχ <http://www.transhumanismi.org/tv06/presentations/>
- Επικείμενες ταινίες, <http://singularity.com/themovie/>

Εκθέσεις της «συμβουλευτικής επιστήμης» για τη σύγκλιση NBIC

1. ΗΠΑ

Roco, M.C., Bainbridge, W.S. (eds.) (2002), *Converging Technologies for Improving Human Performance. Nanotechnology, Biotechnology, Information Technology and Cognitive Science*, National Science Foundation, Arlington/Virginia

Και

Roco, M.C., & Bainbridge, W.S. (Eds.). (2006a). *Managing Nano-Bio-Info-Cogno innovations: Converging technologies in Society*. Berlin: Springer

στο

www.wtec.org/ConvergingTechnologies/1/NBIC_report.pdf

2. Ευρώπη

Nordmann, A. (rapporteur) (2004), *Converging Technologies – Shaping the Future of European Societies*, HLEG Foresighting the New Technology Wave, Directorate-General for Research, European Commission

Στο

http://ec.europa.eu/research/conferences/2004/ntw/pdf/final_report_en.pdf

Συνέδρια

- «Convergence 08», <http://www.convergence08.org/>
- «Transvision» 1998-2007 <http://humanityplus.org/learn/about-us/events>
- Singularity Summit 2008, <http://www.singularitysummit.com/>

Καμπάνιες και προγράμματα

- <http://www.humanityplus.org/explore-projects>
- The Millennium Project, <http://www.millennium-project.org/>
- <http://ieet.org/index.php/IEET/programs>

Εκπαιδευτικά προγράμματα

- Evolver Academy
http://www.growingedgenetwork.com/gen-store?page=shop.browse&category_id=2&vmcchk=1